

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Libri historiarum quatuor [Rerum Romanarum epitoma] a
[Joanne] Cuspiniano castigati cum ind**

Florus, Lucius Annaeus

Vienne, 1511

Bellvm cymbricvm tevtonicum ac Tigurimu. Ti. III

[urn:nbn:de:bsz:31-270805](#)

TERTIVS.

cecidit. Qui ubi diffisus rebus suis alienæ cladi accessionē fieri timeret: pācum secederis atq; amicitiae regē facit. Sic fraudulentissimus regum fraude socii sui in insidias deductus est & Syllæ in manū traditus, tādemq; opertū catheris Iugurtam in trīpho Populus Romanus aspergit: sed ille quoq; quis uictus & uictus uidit urbem quā uenalem: & quādoq; piturā: si habuisset emptorem: frustra cecinerat: Tamē ut uenalis fuisset: habuit emporē: & cum ille nō euaserit: certum erit eam nō esse perituram.

BELLVM ALLOBROGICVM. TI. II.

S Icad meridiē Populus Romanus. Multo' atrocius & multipliciter: & magis a sepētrione sculentē: nihil hac plaga īfectius: atrox cœlum peruicaci ingenio.

Omni igitur tractu uiolētus hostis a dextris: atq; leuis & medio septentriōis erupit. Prima transalpes arma nostra sensere Salii quū de iurcionibus eoq; fidissima atq; amicissima ciuitas Massilia querere. Allobroges deinde & Auerni: cū aduersus eos similes Heduorū querelæ opē & auxiliū nostrū flagitarēt: Variusq; uictoriae testis Ysara & Videlicus amnis: & impiger fluminū Rhodanus. Maximus Barbaris terror elephati fuere: īmanitati gentiū pares. Nil tam conspicuū in trīpho quā rex ipse bīs uisus discoloribus in armis: argenteoq; carpēto: q̄lis pugnauerat. Vtriusq; uictoriae quātumq; gaudiū fuerit: uel hīc extimari potest: & Domitius Enobarbus & Fabius Maximus ipsis q̄bus dimicauerant locis faxeas exere turres & desup exornata armis hostilibus trophea fixere. Cum hīc mos īusitatus fuerit nostris. Nunq; enim populus Romanus hostibus dominatis uictoriā suam exprobauit.

BELLVM CYMBRICVM TEV. tonicum ac Tigurinū. TI. III.

LIBER

C Ymbri: Theutoni: atq; Tigurini/ ab extremis Gal-
ia p̄fugi: cū terras eorū inundasset Oceanus: nouas
sedes toto orbe q̄rebant: exclusisq; ex Gallia: & His-
pania:cum in Italiam remigrarent : miserūt legatos i
castra Syllani:inde ad senatū/petētes ut Martius populus aliqd
fibi terra daret: quasi stipendium : Cæterum ut ueller manibus
atq; armis suis ueteretur. Sed quas daret terras Populus Roma-
nus/agrariis legibus intra se dimicaturus: Repulsi igitur/quod
nequierat precibus : armis petere constituūt. Sed nec primum
impetum Barbaroꝝ Syllanus:nec secundū Manilius/nec tertiu
Cepio sustinere potuerūt. Omnes fugati : exuti castris/actū erat
A.I. III. nisi Marius illo saeculo cōtḡisset. Ille quoq; non aulus cōgredi
statim/militē tenuit in castris: donec inuicta illa rabies & ipetus
quē p̄ uitute Barbari habet/ conseruferet: Recessere igit̄ incre-
pantes:& (tanta erat capienda urbis fiducia) cōsulentes si quid
ad uxores suas mandarēt. Nec segnius q̄ minati fuerant tripar-
tito agmine p̄ alpes/ idest claustra Italiae ferebant Marius mira
statī uelocitate/ occupatis cōpendiis praevenit hostē. Prioreq;
Theutonas sub iōpis alpium radicibus assedit in locum quem
Aqua Sextias uocant: q̄ fide numinū: proelio oppressit. Vallē
fluiūq; hostes tenebant: nostris aquaq; nulla copia: cōsulto ne
id egerit Imperator an errorē in consiliū uerterit/dubium. Cer-
te necessitate acta uitius causa uictoria fuit. Nā flagitante aquā
exercitu: uiri iquā estis: en illi habetis. Itaq; tāto ardore pugna-
tum ē: eaꝝ cædes hostium fuit: ut uictor Romanus de cruento
flumine nō plus aquæ biberet: q̄ sanguinis. Barbaroꝝ certe rex
A.I. quo. ipse Theutobochus quaternos senosq; equos transfilire solitus:
uix unū: cum fugeret/ascendit: proximoq; in saltu cōprehensus:
insigne spe taculum fuit: q̄ppe uit proceritatis eximiae super tro-
pheia iōpa eminebat: Sublatis funditus Theutonis: in Cymbo-
conuertit. Hic iam q̄s crederet p̄ hyemē: quae altius alpes leuat:
Tridentinis iugis in Italiam puoluti ruina descenderat Athefim
flumen nō ponte: nec nauibus: sed quadā stoliditate barbarica:
prīmū corporibus aggressi postq; retinere amnē manibus & cly-
peis frusta tētauerant: igesta obrutum silua transfiluere: & si sta-

TERTIVS.

tim infesto agmine urbem petivit: grande discrimen esset. Sed in Venetia quo sere tractu Italia molissima est: ipsa soli cœliq; clementia/ robur elanguit: ad hoc panis usū/carnis cocta: & dulcedine uini mitigatos Marius in tempore aggressus est: iam diē pugnae a Mario imperatore petierunt: & sic proximū dedit. In patientissimo: quē Caudium uocat; campo p̄currere: milia deide ad q̄draginta ceciderunt: hic campus tertio: per omnē diem cōelditur barbaris. Isti quoq; imperator addiderat uirtuti dolus secutus Hannibalem: artemq; Cannarū. Primum nebulosum nactus diem: ut hostiū opinatus occurreret: tū uento sum quoq; ut puluis in oculos & ora ferretur. Tum acie conuersa ī orientē ut qd' ex captiuis mox cognitum est: ex splendore galcarū ac re percussu: quasi ardere cœlū uideretur. Nec minor cū uxoribus eorum pugna: q̄ cum ipsis fuit: cū oblectis undiq; plaustris: atq; carpentis: alte desup quasi e turribus lanceis contiq; pugnarēt: perinde plus speciosa mors earum fuit q̄ pugna. Nam cū missa ad Marium legatiōē libertatem ac sacerdotiū non impetrassent nec fas erat: suffocatis elisisq; passim infantibus suis/ aut mutuis concidere uulneribus aut uinculo et crinibus suis facto/ ab arboribus iugisq; plaustroq; pependerūt. Beleus Rex ī acie dimicās **Bolus/a Li/** ipigre: nec iultus occubuit. Tertia Tigurinorū manus que quasi uito li, lxvii, subsidio Noricos insederat alpium tumulos ī diuersa lapsi fuga ignobilis: & latrociniis euauit. Hūc tam lātum tanq; felicem libertatis Italiae/assertiōē imperii nuncium: non per hoies: ut solebat: populus acceptit: sed p̄ ipsis (si credere fas est) deos. Quippe codē die quo gesta res ē/ uisi pro æde Castoris & Pollucis iuuenes laureati Prætori litteras dare, frequēsq; ī spectaculo rumor uictoriae Cymbricae feliciter dixit. Quo qd admirabilius: qd̄q; insignius fieri potest. Quippe ut uelut elata mōtibus suis Roma: spectaculo belli iteresset: qd' in gladiatorio munere fieri solet: Vno eodemq; momento cum in acie Cymbri occumberet Populus in urbe plaudebat.